

**Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының
2021 жылғы 30 сәуірдегі №78 бұйрығымен бекітілген
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2021-2025 жылдарға арналған
стратегиялық жоспарының іске асырылуы туралы
ЕСЕП
(2022 жылғы «7» желтоқсандағы № 283 өзгерістерімен бірге)**

Есеп кезеңі: 2022 жыл

Мақсаттарға және нысаналы индикаторларға қол жеткізу

№	Нысаналы индикатордың атауы	Өлшем бірлігі	2022 жыл		Ескертпе (орындалуы/орындалмауы туралы ақпарат)
			Жоспар	Нақты	
	1	2	3	4	5
1-стратегиялық бағыт. Баға тұрақтылығын қамтамасыз ету					
1.1-мақсат. Тиімді ақша-кредит саясаты					
1	Инфляция деңгейі	%	16-18 ¹	20,3	Ішінара орындалды (Талдамалық жазбаны қараңыз)
2	Жалпы халықаралық резервтер (Халықаралық валюта қорының ең төменгі ұсынымдарынан жоғары)	тауарлар мен көрсетілген қызметтер импорттың айларымен	кемінде 5 ай	7,2 ²	Орындалды
1.2-мақсат. Макроэкономикалық саясатты үйлестіру					
3	Ұлттық Банктің экономиканы мемлекеттік қолдау бағдарламаларын қаржыландыруға қатысуы	Бағдарламалар саны	1	1	Орындалды
3.1	Кәсіпкерлік субъектілерін жеңілдікпен кредиттеу бағдарламасы		0	0	Орындалды
3.2	«Қарапайым заттар		1	1	Орындалды

¹ 2022 жылға арналған нысаналы индикатор 2022 жылғы жазғы болжамды раундтың қорытындысы бойынша белгіленген, ҚР Президенті Әкімшілігінің 28.10.2022 ж. № 22-4769-4 бұрыштамасы қойылған келісуімен Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Төрағасының 07.12.2022 ж. № 283 бұйрығымен бекітілді.

² Алдын ала деректер. 2023 жылғы наурызда соңғы деректер қалыптастырылады деп күтіледі.

№	Нысаналы индикатордың атауы	Өлшем бірлігі	2022 жыл		Ескертпе (орындалуы/орындалмауы туралы ақпарат)
			Жоспар	Нақты	
	экономикасы» бағдарламасы				
3.3	Жұмыспен қамтудың 2020-2021 жылдарға арналған жол картасы		0	0	Орындалды
3.4	Тұрғын үй-коммуналдық дамудың 2020-2025 жылдарға арналған «Нұрлы жер» мемлекеттік бағдарламасы		0	0	Орындалды
3.5	Отандық өндірістің жеңіл автокөлігін сатып алушыларды кредиттеу бағдарламасы		0	0	Орындалды
2-стратегиялық бағыт. Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етуге жәрдемдесу					
2.1-мақсат. Қаржылық тұрақтылық тәуекелдерін бағалау және басқару					
4	Жарғылық капиталды ескере отырып, «Қазақстан депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының арнайы резервінің деңгейі	%	5-10	5,7	Орындалды
2.2-мақсат. Тиімді валюталық реттеу мен валюталық бақылау					
5	ҚР валюталық заңнамасы талаптарын сақтау тұрғысынан тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексерулермен қамтылған уәкілетті банктер үлесі	%	кемінде 10	32,14	Орындалды
6	Қызметін Ұлттық Банктің қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларына берілген лицензиясы негізінде айырбастау пункттері арқылы ғана жүзеге асыратын, тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексерулермен қамтылған заңды тұлғалар үлесі	%	кемінде 40	60,2	Орындалды
3-стратегиялық бағыт. ҚР Ұлттық қорының активтерін және БЖЗҚ зейнетақы активтерін тиімді басқару					

№	Нысаналы индикатордың атауы	Өлшем бірлігі	2022 жыл		Ескертпе (орындалуы/орындалмауы туралы ақпарат)
			Жоспар	Нақты	
3.1-мақсат. ҚР Ұлттық қорының активтерін одан әрі әртараптандыру					
7	ҚР Ұлттық қорының жинақ портфелін бөлу	%			
7.1	Дамушы елдердің мемлекеттік облигациялар портфелінің үлесі		21-ге дейін	20,85	Орындалды
7.2	Корпоративтік облигациялар портфелінің үлесі		10-ға дейін	9,89	Орындалды
7.3	Дамыған елдердің акциялар портфелінің үлесі		кемінде 30	30,00	Орындалды
7.4	Балама құралдар портфелінің үлесі		5-ке дейін	0	Орындалды
7.5	Алтын портфелінің үлесі		5-ке дейін	4,99	Орындалды
3.2-мақсат. БЖЗҚ зейнетақы активтерінің кірістілігін арттыру					
8	Соңғы 5 жылдағы БЖЗҚ зейнетақы активтерінің орташа жылдық кірістілігі	%	соңғы 5 жылдағы инфляцияның орташа жылдық деңгейінен төмен емес – 9,243%	9,266	Орындалды
4-стратегиялық бағыт. Қаржы секторының инфрақұрылымын құру және қаржылық технологияларды дамыту					
4.1-мақсат. Қаржы нарығында қаржылық технологиялар мен инновацияларды енгізу					
9	Қаржылық технологиялар мен инновацияларды дамыту жөніндегі тұжырымдаманы іске асыру жөніндегі жол картасы шеңберінде іске асырылған стратегиялық бастамалар коэффициенті	%	100	100	Орындалды
4.2-мақсат. Ұлттық төлем жүйесін дамыту және қолма-қол ақша айналысын ұйымдастыру					
10	Халықтың қолма-қол ақшасыз төлемдері	Бөлшек сауданың жалпы көлеміне %	75	83,1	Орындалды

**Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің
2021-2025 жылдарға арналған стратегиялық жоспарының
іске асырылуы туралы 2022 жылғы есепке
ТАЛДАМАЛЫҚ ЖАЗБА**

Мақсаттарға және нысаналы индикаторларға қол жеткізу

1-стратегиялық бағыт. Баға тұрақтылығын қамтамасыз ету.

1.1-мақсат. Тиімді ақша-кредит саясаты.

1-нысаналы индикатор: Инфляция деңгейі.

2022 жылы Ұлттық Банк инфляциялық таргеттеу қағидаттарын ұстана отырып, ақша-кредит саясатын жүргізуді жалғастырды.

2022 жылғы наурыздан бастап Қазақстанда инфляция сыртқы, сол сияқты ішкі факторлардың әсері нәтижесінде жеделдей бастады. 2022 жылы геосаяси күтпеген өзгерістің әсерінен сыртқы факторлар қалыптасты. Бұл 2022 жылы инфляцияның траекториясына айтарлықтай әсер етіп, азық-түлікке жатпайтын тауарларды тұтынудағы импорттың жоғары үлесіне байланысты теңгенің айырбастау бағамының әлсіреуінің ішкі бағаларға ауысуынан көрінді. Сонымен қатар мыналар: оң фискалдық серпін, ішкі сұраныстың өсуі, жеткізу тізбегінің үзілуі, азық-түліктің, шикізат пен дайын тауарлардың әлемдік бағасының көтерілуі инфляцияның факторлары болды. Азық-түлік тауарлары себетінің халықаралық бағасының қозғалысын көрсететін ФАО-ның Азық-түлік бағасының индексі 2022 жылы жоғары деңгейде қалыптасып, наурызда 159,7 тармақтық шарықтау шегіне жетіп, желтоқсанда 132,2 тармақ болды.

Қаржылық және баға тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін геосаяси жағдайдың нашарлауына байланысты сыртқы сектор тарапынан тәуекелдердің іске асу аясында Ұлттық Банк 2022 жылғы 24 ақпанда базалық мөлшерлеменің деңгейін 13,5%-ға дейін көтеру жөнінде кезектен тыс шешім қабылдады. Бұдан кейін 2022 жылғы 26 сәуір мен 26 шілдеде базалық мөлшерлеме екі рет 14,5%-ға дейін, 2022 жылғы 27 қазаннан бастап – 16%-ға дейін, 2022 жылғы 06 желтоқсаннан бастап – 16,75%-ға дейін көтерілді.

Базалық мөлшерлеменің көтерілуінен кейін Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры ұсынған халықтың теңгедегі салымдары бойынша шекті мөлшерлемелер көтерілді. Бұған дейін қор 2022 жылғы қаңтардан бастап кепілдіктің ең жоғары сомасын 20 млн теңгеге дейін арттырған болатын.

Бұдан басқа, Үкіметпен бірлесіп жеке тұлғалардың теңгедегі депозиттері бойынша бюджеттің қаражаты есебінен өтемақы (сыйлықақы) есептеу көзделетін теңгелік салымдарды қорғау бағдарламасы іске асырылды. Бұл шаралар халықтың теңгелік депозиттерінің қысқаруын болдырмауға, депозиттердің долларлануын және айырбастау бағамы мен инфляцияға қысымды төмендетуге мүмкіндік берді.

2022 жылғы ақша-кредит саясатының шешімдері 2023 жылғы инфляциялық процестер мен күтулерді тұрақтандыруға және баяулатуға және

инфляцияны орта мерзімді перспективада нысаналы көрсеткішке жақындатуға бағытталған.

2022 жылдың қорытындысы бойынша инфляция 20,3% болды (2022 жылдың жазғы болжамды раундының қорытындысы бойынша болжам – 16-18%). Инфляцияның нақты деңгейінің болжамды мәннен ауытқуы 12,8% болды (87,2%-ға орындалды).

2-нысаналы индикатор: Жалпы халықаралық резервтер (Халықаралық валюта қорының ең төменгі ұсынымдарынан жоғары).

Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтерінің көлемі (Ұлттық қордың активтерін есепке алмағанда) 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 35,08 млрд АҚШ доллары (2022 жылдың басында 34,38 млрд АҚШ доллары), болып бағаланды, бұл қазақстандық тауарлар мен қызметтер импортының 7,2³ айын қаржыландыруды қамтамасыз етті. Осылайша, нысаналы индикатордың мәні шамамен жоспарлы көрсеткіштен асып түсті.

Анықтама үшін: Индикатор тиісті кезеңнің соңындағы жалпы халықаралық резервтер көлемінің (Ұлттық қордың активтерін есепке алмағанда) есепті күннің алдындағы 12 айдағы тауарлар мен көрсетілетін қызметтер импортының орташа айлық деңгейіне арақатынасы ретінде есептеледі.

Импорт базасындағы резервтік активтердің жеткіліктілік индикаторы алтын-валюта резервтерінің деңгейін экономиканың мөлшері мен ашықтығына салыстыру үшін қолданылады және валюта ресурстарының кез келген ағыны толық тоқтатылған жағдайда, ел өзінің қазіргі импорт деңгейін қамтамасыз ете алатын уақыт қатарын көрсетеді. Бұл өлшемшартты негізінен импорт төлем балансындағы шығысының маңызды бөлігі болып табылатын елдер қолданады. Әлемдік практикаға сәйкес **3 айдағы** тауарлар мен қызметтер импортының құнына сәйкес келетін резервтік активтердің мөлшері ең аз жеткілікті болып саналады (ХВҚ ұсынымдарына сәйкес). Ұлттық Банк үшін шекті деңгей 5 ай деңгейінде айқындалған.

1.2-мақсат. Макроэкономикалық саясатты үйлестіру.

3-нысаналы индикатор: Ұлттық Банктің экономиканы мемлекеттік қолдау бағдарламаларын қаржыландыруға қатысуы.

Қазақстан Республикасының ақша-кредит саясатының 2030 жылға дейінгі стратегиясына сәйкес Ұлттық Банктің 2025 жылға қарай осы процесті аяқтай отырып, экономиканы қолдау бағдарламаларынан біртіндеп шығуы көзделген.

Нысаналы индикативтерге қол жеткізілген соң бағдарламаларды аяқтағаннан кейін Ұлттық Банк экономиканы кредиттеудің нарықтық қағидаттарын дамыту үшін жағдайлар жасау жөніндегі шараларды жалғастырады.

3.1-нысаналы индикатор: Кәсіпкерлік субъектілерін жеңілдікпен кредиттеу бағдарламасы.

Бағдарлама 2021 жылы аяқталды.

Анықтама үшін: 2021 жылдың қорытындысы бойынша 1 551 кәсіпкерлік субъектісіне (233 ДК, КП - 48, ШОК - 1 270) 1,1 трлн теңге сомада 11 785 қарыз берілді, оның ішінде қайтарымды қаражат есебінен – 510,7 млрд теңге сомада 6 798 қарыз берілді.

³ Алдын ала деректер. 2023 жылғы наурызда соңғы деректер қалыптастырылады деп күтіледі.

3.2-нысаналы индикатор: «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасы.

Мемлекет басшысының 2022 жылғы 30 маусымдағы тапсырмасы бойынша Ұлттық Банк Басқармасының 2022 жылғы 27 тамыздағы № 76 қаулысымен импортты алмастыруға және азық-түлік қауіпсіздігіне бағытталған 1 трлн теңгеге дейін бюджеті бар «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасын қаржыландыру 2023 жылдың соңына дейін ұзартылды.

Бағдарламаның шарттары бойынша кредиттеу банктердің меншікті қаражаты есебінен де, облигациялық қарыздар ретінде тартылған Ұлттық Банктің қаражаты есебінен де жүзеге асырылуы мүмкін.

«Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасы бойынша 2022 жылғы 31 желтоқсанда екінші деңгейдегі банктер мен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ 2 189,4 млрд теңгеге 4 371 өтінім қабылдап, 1,26 трлн теңгеге қарыз берді, оның ішінде Ұлттық Банктің қаражаты есебінен 341 млрд теңге, екінші деңгейдегі банктердің меншікті қаражаты есебінен – 918,9 млрд теңге, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ – 4,7 млрд теңге.

Анықтама үшін: 2019 жылы - 85,6 млрд теңге, 2020 жылы – 530,7 млрд теңге, 2021 жылы – 396,4 млрд теңге, 2022 жылы – 251,8 млрд теңге, оның ішінде Бағдарламаның толық кезеңінде ҰБ қаражаты есебінен 341 млрд теңге берлді.

Сонымен бірге, 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша екінші деңгейдегі банктерге және «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ға берілген облигациялық қарыздардың сомасы 390,7 млрд теңге (2019 жылы – 188,4 млрд теңге, 2020 жылы – 91,7 млрд теңге, 2021 жылы – 57,5 млрд теңге, 2022 жылы – 53,1 млрд теңге), оның ішінде кәсіпкерлерді кредиттеуге пайдаланылғаны – 341 млрд теңге.

2023 жылы Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасын 2023 жылдың соңына дейін 1 жылға ұзартуды ескере отырып, оны қаржыландыруды аяқтау күтіледі.

3.3-нысаналы индикатор: 2020-2021 жылдарға арналған жұмыспен қамтудың жол картасы.

Бағдарлама 2021 жылы аяқталды.

Анықтама үшін: 2021 жылы Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша 100 млрд теңге сомада 2021 жылға арналған жұмыспен қамтудың жол картасы қаржыландырылды (РБ қаражатына қосымша). 50 млрд теңге агроөнеркәсіптік кешенді дамытуға, 50 млрд теңге инфрақұрылымды дамытуға бағытталды. Ұлттық Банктің Жұмыспен қамтудың жол картасын іске асыруға қатысуы іскерлік белсенділікті қолдауға айтарлықтай ықпал етті және халықтың жұмыспен қамтылуына септігін тигізді.

3.4-нысаналы индикатор: 2020-2025 жылдарға арналған тұрғын үй-коммуналдық дамудың «Нұрлы жер» мемлекеттік бағдарламасы.

Ұлттық Банк тарпынан қаржыландыру 2021 жылы аяқталды.

Бұрын револьверді негізде бөлінген қаражатты пайдалануды жалғастыру есебінен 2022 жылы ҚТҮҚЖБ кезекте тұрған адамдарды кредиттеуге 8,1 млрд теңге (2022 жылдың соңында – 218,1 млрд теңге сомаға жинақталды) берілді.

3.5-нысаналы индикатор: Отандық өндірістің жеңіл автокөлігін сатып алушыларды кредиттеу бағдарламасы.

Ұлттық Банк Басқармасының 2021 жылғы 24 мамырдағы №56 шешімімен Жеңілдікпен автокредиттеу бағдарламасының күші жойылды.

Бұдан бұрын Ұлттық Банк 2019-2020 жылдары Бағдарлама шеңберінде бөлген 40 млрд теңге сомадағы қаражатты пайдалану мүмкіндігімен жеңілдікпен автокөлікті кредиттеуді Үкімет пен «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ құрылымы жүзеге асырады.

2022 жылғы 28 желтоқсандағы жағдай бойынша банктер 66,2 млрд теңге жалпы сомада отандық автоөндірушілердің автокөлігін сатып алуға 10 735 кредит берді: ҚРҰБ 2019-2020 жылдарға бөлген қаражаттан 40 млрд теңге; револьверлік қаржыландыру есебінен 26,2 млрд теңге.

2-стратегиялық бағыт. Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етуге жәрдемдесу

2.1-мақсат. Қаржылық тұрақтылық тәуекелдерін бағалау және басқару.

4-нысаналы индикатор: Жарғылық капиталды ескере отырып, «Қазақстан депозиттерге кепілдік беру қоры» акционерлік қоғамының арнайы резервінің деңгейі.

2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жарғылық капиталдың 70%-ын ескере отырып, арнайы резервтің нақты мөлшері 969,4 млрд теңгені немесе қатысушы банктердегі кепілдік берілген депозиттердің жиынтық сомасынан 5,7%-ды құрады. Осылайша, 2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жарғылық капиталдың 70%-ын ескере отырып, арнайы резервтің нақты деңгейі арнайы резервтің жоспарлы деңгейіне сәйкес сақталуда.

Анықтама үшін: «Қазақстандық депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан әрі – Қор) арнайы резерві қатысушы банк барлық банк операцияларын жүргізуге берілген лицензиясынан айырылған жағдайда, сондай-ақ бір банктің активтері мен міндеттемелерін бір мезгілде басқа банкке беру жөніндегі операцияны жүргізу кезінде банк мүлкінің мөлшері мен кепілдік берілген депозиттер бойынша міндеттемелердің мөлшері арасындағы айырманы толтырған кезде ең алдымен жеке тұлғалар мен дара кәсіпкерлердің депозиттері бойынша төлемдерді қамтамасыз ету үшін пайдаланылады. Арнайы резерв жинақтаушы негізде негізінен депозиттерге кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің тоқсан сайынғы жарналары, сондай-ақ жинақталған резервті инвестициялаудан түскен кірістер есебінен қалыптастырылады. Арнайы резерв қаражаты барынша сақталу және олардың құнын жоғалтудың ең аз тәуекелі қағидаты бойынша инвестицияланады. Сонымен қатар Қордың арнайы резерві жеткіліксіз болған жағдайда, кепілдік берілген өтемақы төлемдерін жүзеге асыру үшін Қордың меншікті қаражаты да – жарғылық капиталдың 70%-ы пайдаланылуы мүмкін.

2.2-мақсат. Тиімді валюталық реттеу мен валюталық бақылау.

5-нысаналы индикатор: ҚР валюталық заңнамасы талаптарын сақтау тұрғысынан тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексерулермен қамтылған уәкілетті банктер үлесі.

Ұлттық Банк уәкілетті банктерді валюталық заңнаманың талаптарын сақтау тұрғысынан дербес тексеруде (тәуекелдер дәрежесін бағалау негізінде).

2022 жылы тексерілуге жататын уәкілетті банктердің үлесі жоспарлы мәннен асып түсіп (10%), уәкілетті банктердің жалпы санынан 32,14% болды. Жыл ішінде 28 банктен 9 уәкілетті банк тексерілді, атап айтқанда: «Заман-Банк» ислам банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ, «Altyn Bank» АҚ (China CITIC Bank Corporation Limited еншілес банкі), «Home Credit Bank» АҚ, «Банк Фридом Финанс Қазақстан» АҚ, «Фридом Финанс» АҚ, «Банк ВТБ» АҚ ЕҰ, «Қазақстан-Зираат Интернешнл Банк» еншілес баі» ЕБ АҚ.

Уәкілетті банктер анықталған валюталық заңнаманың талаптарын бұзғаны үшін әкімшілік жауапкершілікке тартылды. Сонымен қатар уәкілетті банктердің тексеру барысында анықталған бұзушылықтарды жоюы туралы талаптар шығарылды.

***Анықтама үшін:** «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес валюталық операцияларды, оның ішінде клиенттердің тапсырмалары бойынша валюталық операцияларды жүргізетін, Қазақстан Республикасында құрылған банктер және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар (уәкілетті ұйымдарды қоспағанда), сондай-ақ шетелдік банктердің Қазақстан Республикасында қызметін жүзеге асыратын филиалдары уәкілетті банктерге жатады.*

6-нысаналы индикатор: Тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексерумен қамтылған қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларына Ұлттық Банктің лицензиясы негізінде қызметін тек айырбастау пункттері арқылы жүзеге асыратын заңды тұлғалардың үлесі.

2022 жылдың қорытындысы бойынша 324 уәкілетті ұйымда қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларын жүргізуге жарамды лицензиялары болды.

2022 жылы Ұлттық Банк тәуекел дәрежесін бағалау негізінде Қазақстан Республикасының валюталық заңнамасын, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнаманы сақтау мәселелері бойынша, сондай-ақ бухгалтерлік есепті жүргізу мәселелері бойынша уәкілетті ұйымдарға 195 тексеру жүргізді.

Валюталық бақылау мәселелері бойынша инспекциялау тәуекелге бағдарланған тәсіл негізінде жүзеге асырылды.

Тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексеру нәтижелері бойынша әкімшілік құқық бұзушылық туралы 103 іс қозғалды. 78 іс бойынша айыппұл түрінде, 14 ескерту түрінде жаза қолданылды, 7 іс сотта қаралу сатысында тұр, 4 іс құқық бұзушылық құрамының болмауына байланысты тоқтатылды. 78 іс бойынша Ұлттық Банк пен соттар салған айыппұлдар сомасы шамамен 32,7 млн теңге болды.

Осы айтылғандардан басқа, тәуекел дәрежесін бағалау негізінде тексеру нәтижелері бойынша уәкілетті ұйымдарға қатысты 60 қадағалап ден қою шарасы қолданылды, 1 уәкілетті ұйымға қатысты Ұлттық Банк қолма-қол шетел

валютасымен айырбастау операцияларына арналған лицензиясынан айыру туралы шешім қабылдады.

3-стратегиялық бағыт. ҚР Ұлттық қорының активтерін және БЖЗҚ зейнетақы активтерін тиімді басқару.

3.1-мақсат. ҚР Ұлттық қорының активтерін одан әрі әртараптандыру.

7-нысаналы индикатор: ҚР Ұлттық қорының жинақ портфелін бөлу.

7.1-нысаналы индикатор: Дамушы елдердің мемлекеттік облигациялар портфелінің үлесі.

7.2-нысаналы индикатор: Корпоративтік облигациялар портфелінің үлесі.

7.3-нысаналы индикатор: Дамыған елдердің акциялар портфелінің үлесі.

7.4-нысаналы индикатор: Баламалы құралдар портфелінің үлесі.

7.5-нысаналы индикатор: Алтын портфелінің үлесі.

2022 жылы тәуекел деңгейі орташа болған кезде инвестициялардан ұзақ мерзімді кірістілігін арттыруға бағытталған активтердің консервативтік аллокациясынан теңгерімді аллокациясына өту аяқталды.

Ұлттық қордың жинақ портфелінің активтерді жаңа нысаналы бөлуге өту жоспарына сәйкес қосалқы портфельдердің үлесі бойынша нысаналы индикаторлар орындалды. Мысалы, 2022 жылы олардың үлесі былай өзгертілді:

- 4,2 млрд АҚШ доллары сомасындағы активтерді кезең-кезеңімен беру есебінен дамушы елдердің мемлекеттік облигацияларының үлесі **11,73%-дан 20,85%-ға дейін** ұлғайды;

- 1,9 млрд АҚШ доллары сомасындағы активтерді кезең-кезеңімен беру есебінен корпоративтік облигациялардың үлесі **5,80%-дан 9,89%-ға дейін** ұлғайды;

- жинақ портфелінің басқа құрамдас бөліктері үлесінің өзгеруі есебінен **алтынның үлесі 4,58%-дан 4,99%-ға дейін** ұлғайды;

- акциялар нарығындағы бағаларды түзетуге байланысты **дамыған елдер акцияларының үлесі 31,63%-дан 30,00%-ға дейін** төмендеді.

Ұлттық қордың активтерін үшінші тұлғалардың талаптарынан қорғауға байланысты орын алған сот процестеріне байланысты 2022 жылы Ұлттық қордың баламалы құралдар портфелін қалыптастыру кейінге қалдырылды. Бұл ретте Мемлекет басшысының келісу қарарын алғаннан кейін баламалы құралдар портфеліне инвестициялауды 2023 жылғы 3-тоқсанның соңына дейін бастау жоспарланып отыр.

3.2-мақсат. БЖЗҚ зейнетақы активтерінің кірістілігін арттыру.

8-нысаналы индикатор: БЖЗҚ зейнетақы активтерінің соңғы 5 жылдағы орташа жылдық кірістілігі.

Сол кезеңдегі орташа жылдық инфляция 9,243% мөлшерінде болған кезде БЖЗҚ зейнетақы активтерінің соңғы 5 жылдағы орташа жылдық кірістілігі 9,266% болды.

Анықтама үшін: 2018 жылы инфляция 5,3% болған кезде кірістілік 11,3% болды, 2019 жылы инфляция 5,4% болған кезде кірістілік 6,6% болды, 2020 жылы инфляция 7,5% болған кезде кірістілік 10,9% болды, 2021 жылы инфляция 8,4% болған кезде кірістілік 11,1% болды, 2022 жылы инфляция 20,3% болған кезде кірістілік 6,5% болды.

Осылайша, 2022 жылдың қорытындысы бойынша БЖЗҚ зейнетақы активтерінің соңғы 5 жылдағы орташа жылдық кірістілігінің нақты мәні белгіленген нысаналы мәннен 0,022%-ға асты.

Есепті кезең ішінде нысаналы индикаторға қол жеткізу үшін зейнетақы активтеріне қатысты инвестициялық қызмет жүзеге асырылды. 2023 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңес 2022 жылға мақұлдаған бағыттар шеңберінде БЖЗҚ зейнетақы активтері мынадай тәсілдермен инвестицияланды:

- жылдық 14,37% орташа алынған кірістілігімен 2 425,1 млрд теңге сомасына Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары сатып алынды;

- жылдық 18,77% орташа алынған кірістілігімен 26,57 млрд теңге сомасына екінші деңгейдегі банктердің облигациялары сатып алынды.

Зейнетақы активтерінің валюталық портфелінің құрылымы БЖЗҚ Инвестициялық декларациясында белгіленген нысаналы мәндерден жол берілген ауытқулар шеңберінде қолдау көрсетіледі. Мәселен, валюталық портфельден дамыған елдер облигацияларының үлесі 25,7%, дамушы елдер облигацияларының үлесі 15,7%, корпоративтік облигациялар үлесі 14,7%, акциялар үлесі 15,5% болды.

2022 жылғы нәтижелер бойынша эталондық индекстің (бенчмарк) кірістілігі – 7,61%, дамыған елдер облигацияларының қосалқы портфелінің кірістілігі 6,88% болды. Осылайша, нысаналы мәні 10 базистік тармақ болған кезде, аталған қосалқы портфель бойынша үстеме кірістілік 72 базистік тармақты құрады. Дамыған елдердің қосалқы портфелі бойынша үстеме кірістілік бенчмаркқа қатысты дюрация бойынша қысқа позиция есебінен алынды, бұл жоғары инфляция мен АҚШ ФРЖ-ның қарқынды саясаты аясында оң нәтижеге қол жеткізуге мүмкіндік берді.

2022 жылғы нәтижелер бойынша эталондық индекстің (бенчмарк) кірістілігі 20,11%, дамушы елдер облигацияларының қосалқы портфелінің кірістілігі 16,78% болды. Осылайша, нысаналы мәні 10 базистік тармақ болған кезде, аталған қосалқы портфель бойынша үстеме кірістілік 333 базистік тармақты құрады. Дамушы елдердің қосалқы портфелі бойынша үстеме кірістілік құлдырап бара жатқан нарықтар аясында консервативтік тактикалық бөлудің нәтижесінде, сондай-ақ 2022 жылдың басынан бастап қосалқы портфельдің күтілетін жоғары кірістілігі есебінен алынды.

2022 жылы зейнетақы активтері 150 миллион АҚШ доллары мөлшерінде «Жаһандық пассивті акциялар» мандаты бойынша шетелдік компанияның сыртқы басқаруына берілді

Сонымен қатар БЖЗҚ зейнетақы активтері бойынша кірістілікті алу және ұстап тұру үшін зейнетақы активтері бойынша бос ақшалай қалдық күн сайын ақша нарығының құралдарына инвестицияланып отырды.

4-стратегиялық бағыт. Қаржы секторының инфрақұрылымын құру және қаржылық технологияларды дамыту.

4.1-мақсат. Қаржы нарығында қаржылық технологиялар мен инновацияларды енгізу.

9-нысаналы индикатор: Қаржылық технологиялар мен инновацияларды дамыту тұжырымдамасын іске асыру жөніндегі жол картасы шеңберінде іске асырылған стратегиялық бастамалар коэффициенті.

2020-2025 жылдарға арналған қаржылық технологиялар мен инновацияларды дамыту жөніндегі тұжырымдаманың жол картасына сәйкес 2022 жылға 3 негізгі бағыт және 5 бастама бойынша 11 бағыт (іс-шаралар) бойынша жұмыстар жоспарланған, оларды іске асыру Ұлттық Банкке және Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігіне (бұдан әрі – ҚНРДА) және басқа да қатысушыларға бекітілген.

2022 жылға жоспарланған барлық бағыттар мен іс-шаралар орындалды.

Негізгі басымдық - «Цифрлық реттеуші».

1) «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау және олардың қаржылық сауаттылығын арттыру тетіктерін іске асыру» бастамасы.

Бағыты: «Қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштерін өңдеу тетіктері» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 1-тоқсан, ҚНРДА).

Орындалды: 2021 жылдың ортасынан бастап мемлекеттік органдарға (ҚРҰБ, ҚНРДА) келіп түсетін жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін тіркеу тек «e-Otinish» АЖ-да жүзеге асырылады.

Анықтама үшін: 2022 жылы

- ҚРҰБ (орталық аппарат, аумақтық филиалдар) 13 556 өтініш өңдеді, 31.12.2022ж. қалдық – 189 өтініш, өңдеу 2023 жылға жоспарланған;

- ҚНРДА 45 075 өтініш өңдеді, 31.12.2022ж. қалдық – 2 822 өтініш, өңдеу 2023 жылға жоспарланған.

Қосымша, «e-Otinish» сервисін жақсарту бойынша жұмыстар жүргізілуде, ақпаратты қорғау бойынша техникалық талаптар әзірленіп, келісілді.

Бағыты: «Іс-әрекетті қадағалауды, өтініштерді өңдеу тетіктерімен автоматтандыруға және интеграциялауға қойылатын талаптарды енгізу. Іс-әрекетті қадағалау функциясын іске асыруға арналған талдамалық құралдар» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 2-тоқсан, ҚНРДА)

Орындалды: «Е-Otinish» жүйесінің талдамалық мүмкіндіктерін дамыту мақсатында ҚНРДА Президент Әкімшілігімен және уәкілетті мемлекеттік органдармен бірлесіп, өтініштер сыныптауышын және «Мәселелердің сипаты» анықтамалығын жетілдіру бойынша жұмыс жүргізді, олар кейіннен «Е-Otinish» жүйесінде қаржы нарығы секторлары бөлігінде өтініштер бойынша шынайы талдамалық есептерді қалыптастыру үшін пайдаланылатын болады.

ҚНРДА тұрақты негізде ҚНРДА атына келіп түскен қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштерін талдайды, оның нәтижелері бойынша

2022 жылғы тамыздан бастап қаржы нарығына қатысушылардың іс-әрекет тәуекел-бейінін айқындау жөніндегі іс-шаралар жүргізілуде.

ҚНРДА 2022 жылғы 28 қазандағы №436 бұйрықпен қаржылық қызметтерді тұтынушылардың өтініштері бойынша талдамалық есептерді қалыптастыруға бағытталған жеке және заңды тұлғалардың өтініштерімен жұмысты үйлестіру және талдау жөніндегі жұмыс тобы құрылды.

Талдау Өтініш берушілердің бұзылған құқықтарын қалпына келтіріп қана қоймай, шағымдардың пайда болу себептерін жоюға бағытталатын болады. Сонымен қатар жұмыс тобы талдамалық есеп негізінде қолданыстағы заңнаманы жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеуді жүзеге асыратын болады.

Негізгі басымдық - «Цифрлық инфрақұрылым».

2) «Open API және Open Banking дамыту» бастамасы.

Бағыты: «Қаржы нарығында Open API құру үшін стандарттар мен ынталандыру шараларын әзірлеу» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 4-тоқсан, ҚРҰБ, ҚНРДА).

Орындалды: Қаржы нарығында Open API енгізуді дамыту және ынталандыру мақсатында мынадай іс-шаралар іске асырылды:

- 2023-2025 жылдарға арналған Open API және Open Banking дамыту тұжырымдамасы әзірленіп, ҚРҰБ, ҚНРДА және БҚДА бірлескен бұйрығымен бекітілді. Тұжырымдамада клиенттің келісімімен қаржы институттары арасында қауіпсіз деректер алмасуды қамтамасыз ету үшін технологиялық инфрақұрылымның нысаналы моделі мен пайымы, процеске қатысушылардың өзара іс-қимыл моделі және оларға қойылатын талаптар, ашық банк интерфейстерін енгізу кезеңдері мен бұл үшін қажетті инфрақұрылымдық және реттеуші тәсілдер сипатталады;

- Open API стандарттары: «Жалпы ережелер» мен «Ақпараттық қауіпсіздік» әзірленді;

- Open API және Open Banking енгізудің ұйымдастырушылық және инфрақұрылымдық аспектілерін, жұмыстардың одан әрі бағыттары мен кезеңдерін талқылау үшін қаржы нарығының қатысушыларымен кездесулер өткізілді;

- Open API технологиясын пайдалану деңгейін анықтау үшін екінші деңгейдегі банктерге сауалнама жүргізілді. Оған сәйкес қаржылық өнімдер мен сервистер үшін Open API пайдаланатын екінші деңгейдегі банктердің үлесі 52%-ды құрады.

3) «Төлем инфрақұрылымын дамыту» бастамасы.

Бағыты: «Қолма-қол ақшасыз төлемдерді пайдалануды ынталандыру» (іске асыру мерзімі 2022 жылғы 4-тоқсан, ҚРҰБ, ҚНРДА, ҚБЕО).

Орындалды:

2022 жылғы маусымда Лездік төлемдер жүйесі (бұдан әрі – ЛТЖ) және Банкаралық төлем карточкаларының жүйесі (бұдан әрі – БТКЖ) өнеркәсіптік пайдалануға берілді.

ЛТЖ жеңілдетілген деректемелерді (ұялы телефон нөмірі, QR-код) пайдалана отырып, 24/7 онлайн режимінде банкаралық аударымдар мен төлемдерді жүргізуге арналған. Қазіргі уақытта жүйе мобильді телефон нөмірі

бойынша ақша аудару арқылы P2P сервисін қолдайды. 10 банкпен қатысу шарттары жасалды, жүйеге 8 банк қосылды, 4 банк қосылу сатысында тұр.

Анықтама үшін: Мыналармен шарт жасалды: «ForteBank» АҚ; «Фридом Финанс Қазақстан Банкі» АҚ; «Еуразиялық банк» АҚ; «First Heartland Jusan Bank» АҚ; «Bereke Bank» АҚ; «БанкЦентрКредит» АҚ; «Bank RBK» Банкі» АҚ; «Қазпошта» АҚ; «Қазақстан Халық Банкі» АҚ; «Altyn Bank» АҚ. Мыналар қосылды: «ForteBank» АҚ; «Фридом Финанс Қазақстан Банкі» АҚ; «Еуразиялық банк» АҚ; «First Heartland Jusan Bank» АҚ; «Bereke Bank» АҚ; «БанкЦентрКредит» АҚ; «Bank RBK» Банкі» АҚ; «Қазпошта» АҚ. Қосылу сатысында: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ; «Kaspi Bank» АҚ; «Home Credit Bank» АҚ; «Altyn Bank» АҚ тұр.

Бұл ретте жүйе арқылы жүргізілген транзакциялардың жалпы саны 2022 жылы 12,1 млрд теңге болды.

Банкаралық төлем карточкаларының жүйесі ел ішіндегі банкаралық карточкалық транзакцияларды өңдеуді оқшаулауға арналған.

«Бет-әлпетін тану» технологиясын қолдана отырып, қаржы ұйымына бармай-ақ қаржылық қызметтерді алу мүмкіндігі көзделетін Сәйкестендіру деректерімен алмасу орталығының (бұдан әрі – СДАО) базасында қашықтықтан биометриялық сәйкестендіру сервисі жұмыс істеуді жалғастыруда. Сервиске 76 қаржы ұйымы (15 банк және 61 банктік емес ұйым) қосылған. Сервис жұмысының бүкіл кезеңінде қаржы ұйымдарының **29,8 млн** астам сұратуы өңделді.

2022 жылы халықтың қолма-қол ақшасыз операцияларының көлемі 2021 жылмен салыстырғанда **41,9%-ға** өсіп, **103,8 трлн теңге** болды.

Бұл ретте кәсіпкерлерді POS-терминалдармен қамту айтарлықтай ұлғайды, олардың саны 2022 жылы **63,4%-ға** артып, **831** мың бірлікті құрады.

4) «Мониторинг, бақылау, алаяқтық пен киберқауіптерге қарсы іс-қимыл тетіктерін дамыту» бастамасы.

Бағыты: «КЖ/ТҚҚ мониторингі» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 2-тоқсан, ҚНРДА, Қаржы мониторингі комитеті, ҚКҚ).

Орындалды: Барлық қатысушылардың КЖ/ТҚҚ туралы заңнаманың талаптарын орындауын қамтамасыз етуді мониторингтеу мақсаттары үшін ақшаны жылыстатуға қарсы іс-қимыл бойынша тетіктерді дамыту жөніндегі бастама шеңберінде ҚНРДА Екінші деңгейдегі банктердің күмәнді операцияларды жүргізуге тартылу дәрежесін бағалауды қалыптастыру әдістемесі (RBS) шеңберінде «Банк, банк клиенттері, банктің өнімдері мен қызметтері, қолма-қол және қолма-қол ақшасыз операциялар, банк клиенттерінің сыртқы экономикалық келісімшарттары және қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар туралы есеп» нысанының жобасын әзірледі, ол жыл сайынғы негізде ұсынылатын реттеуші есептіліктің құрамына енгізіледі. Жаңа нысанмен толықтыру бөлігінде есептілікті ұсыну мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актінің тиісті жобасы қабылдану сатысында.

Есептіліктің жаңа нысанына енгізілетін мәліметтерді жыл сайынғы жинау және ҚНРДА-ға ұсыну бойынша тиісті талап «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасау мақсатында екінші деңгейдегі банктер, Қазақстан Республикасы бейрезидент-

банктерінің филиалдары мен Ұлттық пошта операторы үшін ішкі бақылау қағидаларына қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 22 наурыздағы № 18 қаулысының 8-тармағының б) тармақшасында белгіленген.

Бағыты: «Киберқауіпсіздік саласындағы нормативтік құқықтық актілерді өзектендіру» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 2-тоқсан, ҚНРДА, ҚРҰБ).

Орындалды: ҚНРДА Басқармасының 2022 жылғы 29 сәуірдегі № 30 қаулысымен қаржы нарығындағы ақпараттық қауіпсіздік мәселелерін реттеу бөлігінде 3 нормативтік құқықтық актіге өзгерістер енгізілді, атап айтқанда, ақпараттық қауіпсіздік оқиғалары мен оқыс оқиғалары туралы ақпаратты өңдеудің автоматтандырылған жүйесі шеңберінде екінші деңгейдегі банктермен ақпарат алмасуды енгізу көзделген:

1. «Банктердің, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктері филиалдарының және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды, Ақпараттық жүйелердегі бұзушылықтар, іркілістер туралы мәліметтерді қоса алғанда, ақпараттық қауіпсіздіктің оқыс оқиғалары туралы ақпаратты беру қағидалары мен мерзімдерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 наурыздағы № 48 қаулысы;

2. «Ақпараттық қауіпсіздіктің оқыс оқиғаларына ден қою қызметтеріне, ақпараттық қауіпсіздіктің оқыс оқиғаларына ішкі тергеп-тексерулер жүргізуге қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 21 қыркүйектегі № 90 қаулысы;

3. «Қаржы ұйымдарын ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдеріне ұшырау дәрежесі бойынша саралау тәртібін қоса алғанда, ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін бағалау әдістемесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2020 жылғы 23 қарашадағы № 111 қаулысы.

Бағыты: «Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету стандарттары» (2022 жылғы 2-тоқсан, ҚНРДА, ҚРҰБ).

Орындалды: Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі Басқармасының 2022 жылғы 30 мамырдағы № 40 қаулысымен Орталық депозитарийге арналған тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларына ақпараттық қауіпсіздік және орталық депозитарийдің ақпараттық жүйелерінің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөніндегі талаптарды күшейтуге қатысты өзгерістер енгізілді.

Бағыты: «RegTech және SupTech технологияларын дамыту кезінде ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін бақылау» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 2 тоқсан, ҚНРДА, ҚРҰБ).

Орындалды: ҚНРДА 2022 жылғы қаңтар – тамыз аралығындағы кезең үшін RegTech және SupTech технологияларын дамытуда ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдеріне мониторинг жүргізді, оның барысында:

1) қаржы нарығында RegTech және SupTech технологияларын дамытуға байланысты бірқатар жоғары тәуекелдер анықталды;

2) RegTech және SupTech технологияларын дамыту кезінде ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін анықтау және азайту бойынша ағымдағы белсенділіктердің тізбесі келтірілді;

3) ақпараттық қауіпсіздіктің анықталған тәуекелдерін төмендетуге бағытталған болашақтағы іс-шаралардың тізбесі әзірленді.

Бағыты: «Қашықтықтан сәйкестендіру әдістерін дамыту кезінде ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін бақылау (іске асыру мерзімі – 2022 жыл, ҚНРДА, ҚРҰБ, ЦДИАӨМ).

Орындалды: 2.0 сәйкестендіру деректерімен алмасу орталығын құруға дайындық іс-шараларын жүргізу шеңберінде мынадай құжаттар әзірленді:

- клиенттің жеке басын биометриялық верификациялау сервисін әзірлеуге бағдарламалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптардың ерекше нұсқамалары (бұдан әрі – БҚТЕ);

- дербес және қаржылық деректерді жинауға және өңдеуге келісімдерді басқару сервисін әзірлеуге арналған БҚТЕ;

- бұлтты ЭЦҚ функционалын әзірлеуге арналған БҚТЕ;

- клиенттің дербес және қаржылық деректерін агрегаттау функционалын әзірлеуге арналған БҚТЕ (КҮС сауалнама).

Жоғарыда аталған құжаттарды әзірлеу шеңберінде киберқауіпсіздікке қол жеткізу, тәуекелдерді басқару, оның ішінде қашықтан сәйкестендіру әдістерін дамыту үшін қорғау тетіктері мен стандарттар ескерілді.

Бағыты: Open Banking және нарыққа қатысушылардың өзара іс-қимыл инфрақұрылымын дамыту кезінде ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін бақылау (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 4-тоқсан, ҚНРДА, ҚРҰБ).

Орындалды: ҚРҰБ, ҚНРДА мен БҚДА-ның 2022 жылғы 29 желтоқсандағы бірлескен бұйрығымен 2023-2025 жылдарға арналған Қазақстан Республикасында Open API және Open Banking дамыту тұжырымдамасы бекітілді, онда Open API технологиясын дамытудың негізгі тәсілдері мен қағидаттары, сондай-ақ Open Banking инфрақұрылымының нысаналы моделін енгізу кезінде ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқару және бақылау ж

ө **Негізгі басымдық – «Жанды орта».**

н **5) «Коллаборациялық модельдерді дамыту» бастамасы.**

і *Бағыты: «Қаржы нарығында қаржы технологияларын дамыту үшін алаңдар құру» (іске асыру мерзімі – 2022 жылғы 1 тоқсан, ҚНРДА, ҚРҰБ, нарыққа қатысушылар, АХҚО, ЦДИАӨМ).*

е Орындалды: инновацияларды дамытудың тиімділігін арттыру, сондай-ақ нарық қатысушыларының ұсыныстарын қарау үшін бірыңғай алаңдар (комиссиялар) құру мақсатында, ҚРҰБ ҚНРДА-ның өкілдерімен бірлесіп **Ерекше реттеу режимін дамыту жөніндегі жұмыс тобын құрды.**

ш Бөлінген тізілімдер технологиясына негізделген индустриядағы адам капиталын және цифрлық жобаларды дамыту жолымен өңірдегі блокчейн-индустрияны қолдау үшін «Astana Hub» Халықаралық IT-стартаптар технопаркі»

а

л

а

п

корпоративтік қорымен бірлесіп, 2022 жылғы маусымда *«Blockchain Center» жобалық кеңсесі құрылды.*

Қаржы нарығының қатысушыларымен, тәуелсіз сарапшылармен, технологиялық провайдерлермен, сондай-ақ халықаралық ұйымдармен өзара іс-қимылды қамтамасыз ету арқылы цифрлық қаржы инфрақұрылымын дамыту мақсатында 2022 жылғы маусымда ҚР ұлттық цифрлық валютасын енгізу мәселелерін кешенді зерттеуге бағытталған *Digital Tenge Hub коллаборациялық алаңы іске қосылды.*

4.2-мақсат. Ұлттық төлем жүйесін дамыту және қолма-қол ақша айналысын ұйымдастыру.

10-нысаналы индикатор: Халықтың қолма-қол ақшасыз төлемдері.

2022 жылы бөлшек сауданың жалпы көлеміне шаққанда халықтың қолма-қол ақшасыз төлемдерінің үлесі 83,1%-ды құрады. 2021 жылдың қорытындысы бойынша бұл көрсеткіш 73,6% болған еді. Халықтың қолма-қол ақшасыз операциялары көлемінің өсуінің негізгі факторлары:

- пандемиядан кейінгі кезеңде халықтың төлемдер мен аударымдарды жүргізу кезінде қашықтықтан цифрлық сервистерді пайдалану жөніндегі сақталған әдеттері;

- қолма-қол ақшасыз операцияларды жүзеге асыру үшін инфрақұрылымның кеңеюі (терминалдар желісін кеңейту, мобильді қосымшаларды дамыту), жаңа төлем құралдарының, мысалы, QR-кодтардың танымалдылығының артуы;

- екінші деңгейдегі банктердің қашықтықтан қызмет көрсетулерді жетілдіруі және халыққа цифрлық форматта қызмет көрсету үшін жағдайлардың жасалуы, оның ішінде кэш-бэк төлемдерін және басқа да бейілділік бағдарламаларын пайдалану арқылы қолма-қол ақшасыз төлемдерді жүргізуде халықты ынталандыруы болды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Стратегиялық жоспарын

2023 жылы іске асыру қорытындысы туралы тұжырымдар

Жүргізілген талдау нәтижесі Ұлттық Банктің 2022 жылы Ұлттық Банктің 2021-2025 жылдарға арналған стратегиялық жоспарында көрсетілген Ұлттық Банк қызметінің негізгі стратегиялық бағыттары бойынша жоспарланған мақсаттар мен нысаналы индикаторларды орындағанын көрсетеді.

Ұсыныстар

Ұлттық Банк қызметінің негізгі стратегиялық бағыттары бойынша 2022 жылдың қорытындысы бойынша қол жеткізуге жоспарланған нысаналы индикаторларды орындау жөніндегі Ұлттық Банктің стратегиялық жоспарын іске асыру жұмысын одан әрі жалғастыру.